

Quickscan Wnb Ternaarderweg 1 Hantum

Quickscan Wnb Ternaarderweg 1 Hantum

Opdrachtgever

Pietersma & Spoelstra

Contactpersoon

T. Veenstra

Status

definitief

Datum

5 februari 2018

Vrijgave

Inhoud

1 Inleiding	5	
1.1	Aanleiding	5
1.2	Wettelijk kader	5
1.3	Onderzoeksmethode	6
1.4	Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5	Planbeschrijving	8
2 Resultaten en effecten	9	
2.1	Vogelrichtlijnsoorten	9
2.2	Habitatrichtlijnsoorten	10
2.3	Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten	12
3 Conclusie	13	
3.1	Conclusie beschermde soorten	13
3.2	Benodigde vervolgstappen	13
4 Literatuur	15	

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor de uitbreiding van een melkveehouderijbedrijf is dhr. Hannema te Hantum voornemens een ligboxenstal en twee kuilvoerplaten te realiseren.

Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien schade niet volledig is te vermijden, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de verdragen Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd. Een aantal vogelsoorten valt dan zowel onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn als onder de Habitatrichtlijn. Het beschermingsregime van Habitatrichtlijnsoorten is ten aanzien van verstoren strenger dan die van Vogelrichtlijn soorten. Voor vogels die vermeld staan in de Vogelrichtlijn geldt dat verstoring tijdens het broedseizoen geen overtreding van de wet inhoudt, mits de verstoring geen wezenlijke invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor vogels die genoemd worden in de verdragen van Bonn en Bern geldt dat zij tijdens het broedseizoen niet mogen worden verstoord. Los van het beschermingsregime blijft het doden van vogels, beschadigen en/of vernielen van nesten een overtreding van de wet.

De lijst jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Fryslân het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Fryslân heeft voor de

implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

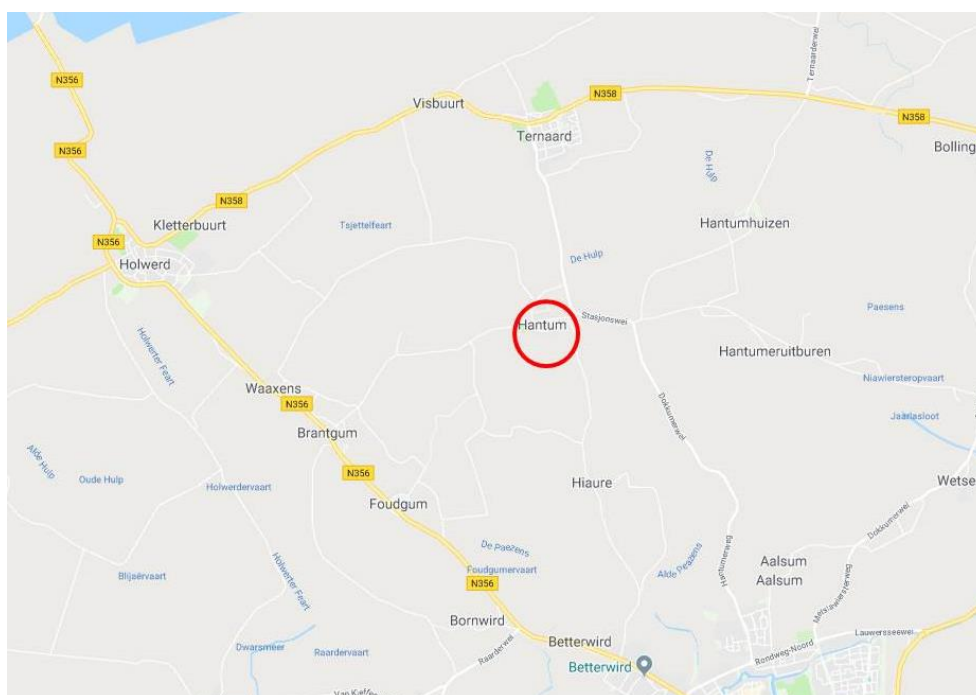
Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD geraadpleegd op 24 januari 2018) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4).

Veldonderzoek

Op 24 januari 2018 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen in noord Friesland, ten zuiden van Ternaard, in het dorp Hantum.

Figuur 1 De ligging van het plangebied in Noord Friesland

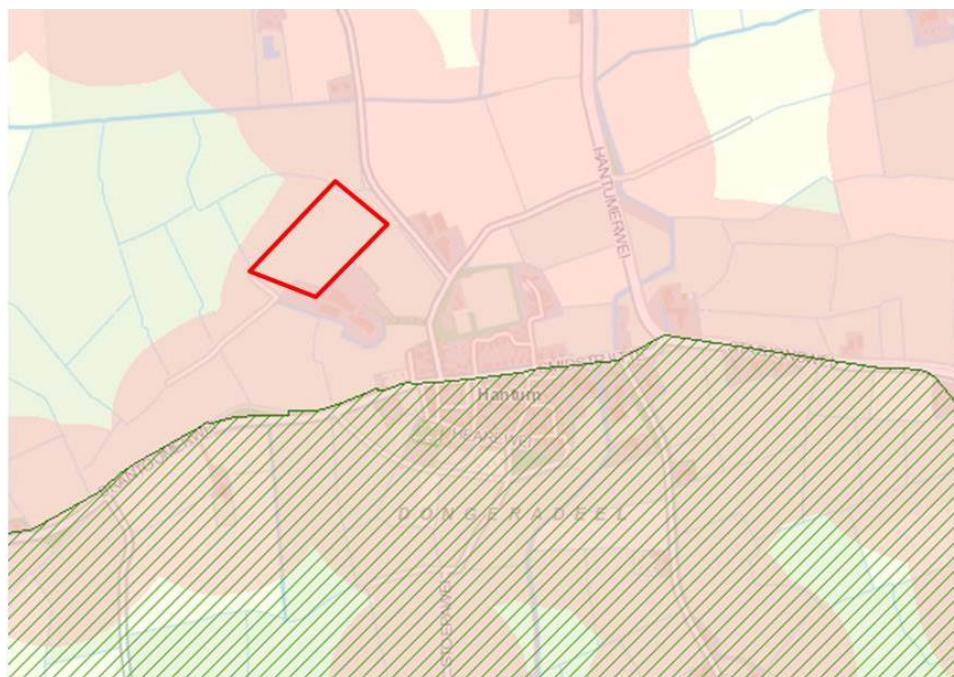
Ten opzichte van Hantum ligt het plangebied ten noordwesten van het terpdorp. Het betreft een open agrarisch landschap met opgaande begroeiing rondom het dorp. In de open gedeelten ontbreekt opgaande begroeiing vrijwel geheel. Het gebied is overwegend in gebruik door melkveehouders.

Figuur 2 *Het plangebied bij Hantum*

Weidevogelkansgebied

Het gebied ligt buiten de begrenzing van weidevogelkansgebied (zie figuur 3). Er hoeft geen rekening te worden gehouden voorwaarden uit de Weidevogelnota 2014-2020 die is opgesteld door de provincie Fryslân.

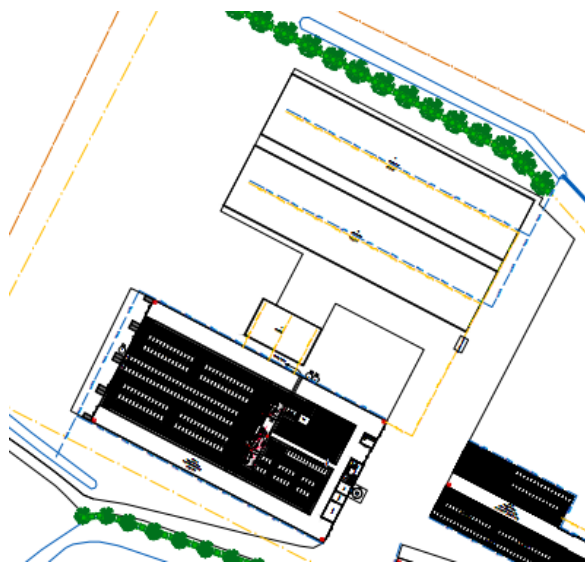
Figuur 3 *De ligging van weidevogelkansgebied (groen gearceerd) ten opzichte van het fietspad (rode omlijning).*

1.5 Planbeschrijving

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit de volledige verwijdering van alle aanwezige vegetatie op de bouwlocaties. Een deel van een brede sloot zal worden gedempt. Figuur 4 geeft een impressie van het plangebied. Figuur 5 toont een kaart van de te realiseren bouwwerken.

Figuur 4 Impressie van het plangebied met op de twee onderste foto's de sloot die gedempt zal worden

Figuur 5 De locatie van de ligboxenstal (zwart) en de twee kuilplaten (wit).

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.1), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2) en Nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.3).

2.1 Vogelrichtlijnsoorten

2.1.1 Broedvogels

Uit bronnenonderzoek blijkt dat de volgende vogels met jaarrond beschermde nesten in de omgeving van Hantum voorkomen: buizerd, kerkuil, steenuil, ransuil, huismus en gierzwaluw. Binnen het plangebied zijn van deze soorten geen waarnemingen bekend (NDFF, geraadpleegd op 24 januari en 5 februari 2018).

Aanwezige soorten

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn geen vogels met jaarrond beschermde nesten waargenomen. Uit bestaande gegevens blijkt dat de buizerd, huismus en gierzwaluw regelmatig worden waargenomen in de omgeving van het plangebied. De aanwezigheid van nesten kan echter worden uitgesloten, er zijn geen bomen of gebouwen aanwezig in het plangebied waarin nesten kunnen worden gebouwd. Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikte mogelijkheden voor buizerd, huismus, gierzwaluw en overige soorten met jaarrond beschermde nesten, om tot broeden te komen.

Overige broedvogels

Er is een kleine kans aanwezig dat veldleeuwerik en graspieper tot broeden komen in het plangebied. Rondom de huidige mestsilo zou witte kwikstaart tot broeden kunnen komen. De veldleeuwerik valt onder de vogelrichtlijn. Overige broedvogels worden niet verwacht. Het betreft intensief agrarisch gebied met weinig mogelijkheden voor broedvogels, ook niet voor weidevogels.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Er komen in het onderzoeksgebied geen nesten van jaarrond beschermde soorten voor. De werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op vogels met een jaarrond beschermd nest.

Overige broedvogels

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Omdat in het plangebied zowel Vogelrichtlijnsoorten als Habitatrichtlijnsoorten kunnen voorkomen, dient verstoring tijdens het broedseizoen geheel te worden voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half juli. Sommige vogels broeden juist eerder of later. Sommige soorten kunnen het hele jaar tot broeden komen. Daarom is het altijd belangrijk te controleren of broedende vogels aanwezig zijn voordat werkzaamheden worden uitgevoerd.

2.2 Habitatrichtlijnsoorten

2.2.1 Planten

Aanwezige soorten

Er zijn vier planten beschermd onder de Habitatrichtlijn (HR), te weten: drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis. Deze soorten komen alleen in zeer specifieke milieus voor en zijn afhankelijk van kalkrijke, voedselarme en vochtige tot natte omstandigheden met kwelinvloed. De beschermde planten van de Habitatrichtlijn eisen voedselarme en extensief beheerde omstandigheden. In het plangebied ontbreken deze omstandigheden waardoor het (on)geschikt is voor planten van de Habitatrichtlijn.

Ook zijn er geen waarnemingen van beschermde soorten bekend binnen het plangebied. Het is dus uitgesloten dat beschermde planten van de Habitatrichtlijn voorkomen in het plangebied.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, zijn negatieve effecten uitgesloten. Omdat effecten zijn uitgesloten zijn vervolgstappen voor beschermde flora niet aan de orde.

2.2.2 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Vogels met jaarrond beschermde nesten komen niet voor. De aanwezigheid van nesten kan worden uitgesloten.

Effecten en vervolg

Vogels met jaarrond beschermde nesten komen niet voor. Negatieve effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Overige broedvogels

De graspieper en witte kwikstaart vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn. Verstoring van vogels die vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn is verboden. Omdat in het plangebied zowel Vogelrichtlijnsoorten als Habitatrichtlijnsoorten kunnen voorkomen, dient verstoring tijdens het broedseizoen geheel te worden voorkomen. De aanwezige broedvogels, effecten en de benodigde vervolgstappen staan beschreven in paragraaf 2.1.1.

2.2.3 Vleermuizen

Aanwezige beschermde soorten

Uit bronnenonderzoek blijkt dat vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger in de omgeving van Hantum voorkomen.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in bomen en/of gebouwen. In het plangebied zijn geen bomen of gebouwen afwezig. Daardoor ontbreken verblijfplaatsen voor boombewonende of gebouwbezonende vleermuissoorten.

Essentiële vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en rietkragen. Deze lijnvormige structuren ontbreken in het onderzoeksgebied.

Essentieel foerageergebied

Binnen het plangebied ontbreekt belangrijk onmisbaar foerageergebied. Intensief beheerd open agrarisch landschap betreft hooguit marginaal foerageergebied voor vleermuizen dat bovendien volop aanwezig is in de directe omgeving. Essentieel en onmisbaar foerageergebied is niet aanwezig.

Effecten en vervolg

Door de werkzaamheden treden er geen negatieve effecten op voor vleermuizen. Binnen het plangebied ontbreken geschikte verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en foerageergebied.

Omdat effecten zijn uitgesloten zijn vervolgstappen voor vleermuizen niet aan de orde.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Aanwezige beschermde soorten

Het plangebied is ongeschikt voor grondgebonden zoogdieren van de Habitatrictlijn zoals otter en bever. Het intensieve agrarische gebruik van de omgeving en maken het plangebied ongeschikt voor beschermde grondgebonden zoogdieren.

De aanwezigheid van beschermde zoogdieren van de Habitatrictlijn is dan ook uit te sluiten.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2.5 Reptielen en amfibieën

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van beschermde amfibieën en reptielen kan op voorhand worden uitgesloten. Reptielen komen in dit deel van Nederland in het geheel niet voor. Beschermde soorten amfibieën zoals poelkikker, heikikker en kamsalamander kunnen worden uitgesloten op basis van het bronnenonderzoek. Deze dieren komen in dit deel van Nederland niet voor.

Effecten en vervolg

Voor beschermde soorten amfibieën en reptielen geldt dat vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden, effecten zijn uitgesloten en vervolgstappen voor reptielen en amfibieën niet aan de orde zijn.

2.2.6 Vissen, insecten en ongewervelden

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van de onder de Habitatrictlijn beschermde houting en steur kan worden uitgesloten omdat geschikt leefgebied in het onderzoeksgebied ontbreekt.

De aanwezigheid van beschermde insecten zoals gevlekte witsnuitlibel en groene glazenmaker kan worden uitgesloten. Voor deze dieren is geen geschikt leefgebied aanwezig binnen het plangebied.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden voor zwaarder beschermde vissen, insecten en ongewervelden, zijn effecten uitgesloten en zijn vervolgstappen niet aan de orde.

2.3 Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten

Aanwezige beschermde soorten

Binnen het plangebied is geschikt habitat aanwezig voor een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Op basis van verspreidingsgegevens kan de aanwezigheid van egel, haas, ree, hermelijn, wezel en enkele muizensoorten (bosmuis, veldmuis, woelrat, dwergmuis en bosspitsmuis) worden vastgesteld. Sommige muizensoorten zullen een vaste verblijfplaats in het plangebied hebben. Voor de das ontbreekt geschikt habitat in het onderzoeksgebied. Het intensieve agrarische gebruik van de omgeving maken het plangebied ongeschikt voor deze soort.

In de omgeving van het plangebied komt de waterspitsmuis voor. Binnen het plangebied zijn oevers met een brede opgaande oeverbegroeiing zoals een rietkraag, niet aanwezig. Daardoor ontbreekt geschikt leefgebied voor deze soort.

Voor de overige Nationaal beschermde amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden en planten ontbreekt geschikt habitat.

Effecten en vervolg

De aanwezigheid van Nationaal beschermde soorten das en waterspitsmuis is uitgesloten op basis van eerder uitgevoerd onderzoek in de omgeving van het plangebied en omdat geschikt habitat ontbreekt.

Voor de overige aanwezige Nationaal beschermde soorten geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Fryslan, een algehele vrijstelling. Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- De aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten die kunnen worden beïnvloed door het voornemen is uitgesloten;
- In en rond het plangebied is geschikt broedbiotoop voor een klein aantal broedvogels aanwezig;
- Er zijn geen verblijfplaatsen of essentiële vliegroutes of foerageergebied voor vleermuizen aanwezig;
- In en rond het plangebied komen verder een aantal Nationaal beschermde soorten voor. Voor deze soorten geldt dat ze allemaal zijn opgenomen in bijlage 5 van de provinciale verordening, zodat voor deze soorten een vrijstelling geldt (zie bijlage 1 voor een overzicht). De algemene zorgplicht is wel van kracht.
- Overige beschermde soorten kunnen worden uitgesloten.

De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

Indien andere werkzaamheden dan die zijn genoemd in Hoofdstuk 2 gaan plaatsvinden, dienen ook deze ingrepen getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. De conclusies kunnen dan afwijken van de bovenstaande conclusies.

Weidevogelkansgebied

Het plangebied ligt buiten het gebied dat is aangewezen als weidevogelkansgebied. Er hoeft geen rekening te worden gehouden voorwaarden uit de Weidevogelnota 2014-2020.

3.2 Benodigde vervolgstappen

- Omdat in het plangebied zowel vogels van de Vogelrichtlijn als Habitatrichtlijn voorkomen, dient verstoring tijdens het broedseizoen te worden voorkomen. Om negatieve effecten als gevolg van de bouwwerkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, dient te worden gewerkt buiten het broedseizoen (buiten de periode half maart t/m half juli).
- Voor Nationaal beschermde soorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Dit kan het dempen van de sloten in één richting uit te voeren richting de aansluiting van een andere watergang, zodat vissen en andere waterdieren zelfstandig aan de werkzaamheden kunnen ontsnappen. Indien de sloten worden afgedamd en leeggepompt is het aan te bevelen dit onder ecologische begeleiding plaats te laten vinden zodat waterdieren kunnen worden over geplaatst.

4 | Literatuur

- Bijlsma, R.G., F. Hustings en C.J. Camphuysen, 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij / KNNV Uitgeverij, Haarlem / Utrecht.
- Broekhuizen, S., Spoelstra K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & J.C. Buys (red.), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Melis, J en M. Koopmans, 2015. Fisk atlas Fryslân. Verspreiding en ecologie van zoetwatervissen in Fryslân, Bornmeer, Gorredijk.
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd januari 2018.
- Provincie Fryslân (2014); Weidevogelnota 2014-2020
- Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra en T. Westra, 1985-1994. Nederlandse oecologische flora. Wilde planten en hun relaties deel 1 - 5. KNNV Uitgeverij / IVN.

Websites

www.zoogdiervereniging.nl

www.sovon.nl

www.vogelbescherming.nl

Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding

D.E. Heidinga

Rapportage

R. Zwerver

Veldwerk

R. Zwerver

Kwaliteitscontrole

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2018); Quickscan Wnb Ternaarderweg
1 Hantum. Rapport P18012, Assen.

Foto's: R. Zwerver